

การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกู่คำ
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
PROBLEM SOLVING THINKING BY FOUR NOBLE TRUTHS METHOD
ON ECONOMICS SUBJECT FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS
AT WATKUKUM SCHOOL, SANPATONG DISTRICT,
CHIANGMAI PROVINCE

ผู้วิจัย	พรศรี อุ๋นตุ้ม ¹
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ว่าที่ รต.สกล แก้วศิริ ² รองศาสตราจารย์ ยุพิน อินทะยะ ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหา โดยใช้เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และ 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 แผน และโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.92/82.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80
2. หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมนักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อยู่ในระดับดีขึ้นไป

¹ นักศึกษาหลักสูตรและการสอน ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 2557

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ได้คะแนนก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.83 หลังเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.58 และมีผลต่างคิดเป็นร้อยละ 11.75

คำสำคัญ : การคิดแก้ปัญหา, กิจกรรมแบบอริยสัจสี่

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) create and find efficiency of Problem Solving Thinking lesson plan accorded with criteria set, 80/80 2) study Problem Solving Thinking of Prathom 6 students accorded with specified criteria set 3) study Economics subject learning achievement before and after using lesson plan of Problem Solving Thinking by Four Noble Truths Method on Economics Subject for Prathomsuksa 6 Students, Watkukum School, Sanpatong District, Chiangmai Province. The data were analyzed by means, standard deviation and percentage.

The findings were as follow

1. There were 9 lesson plan of Problem Solving Thinking by Four Noble Truths Method on Economics Subject for Prathomsuksa 6 Students, Watkukum School, Sanpatong District, Chiangmai Province and overall they are in very good level. The efficiency of lesson plan accorded with criteria set, 82.92/82.47 which higher than specified criteria set, 80/80.

2. After using lesson plan of Problem Solving Thinking by Four Noble Truths Method on Economics Subject for Prathomsuksa 6 Students, overall every student passed specified criteria in good level.

3. The students' learning achievement level after study was 81.58%, higher than before study, 69.83% at 11.75% level of statistical significance.

Keywords : Solving problems, The Four Noble Truths Activities

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดใน การสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหา ต่างๆ ในสังคม การศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งเน้น เพื่อเตรียมบุคคลให้มีลักษณะมองไกล คิดไกล วิเคราะห์และแก้ปัญหา สามารถเผชิญสถานการณ์

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 ได้ระบุถึงเป้าหมายการจัดการศึกษาของไทย ในหมวด 4 เกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาว่า มุ่งพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่าง

เป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม เกิดความรักในการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้เองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

นอกจากนั้นข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในปีการศึกษา 2556 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ดังรายงานสรุปผลการเรียนดังต่อไปนี้

ระดับผลการเรียน	มส	ร	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4
จำนวนนักเรียน	0	0	0	12	8	6	6	4	-	-
ร้อยละ	0.00	0.00	0.00	33.33	22.22	16.66	16.66	11.11	-	-

ที่มา : โรงเรียนวัดกู่คำ (2556 : 14-15)

จากรายงานสรุปผลการเรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 1 ถึง 1.5 ซึ่งอยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ และนักเรียนไม่มีผลการเรียนระดับ 3.5 ถึงระดับ 4 แสดงว่าผลการเรียนของนักเรียนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้คือไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบ อริยสัจสี่ ตามแนวทางของ สาโรช บัวศรี (2526) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกู่คำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบ อริยสัจสี่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้ 1 กลุ่ม ดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre Experimental Design) ที่มีกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pretest-Posttest Design) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2546)

กลุ่มทดลอง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T_1	X	T_2
			A_1

ความหมายสัญลักษณ์

E = กลุ่มทดลอง

T_1 = ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง

T_2 = ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง

X = การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจสี่ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด

A_1 = ผลการทดสอบการคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ จำนวน 9 แผน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน

3. เครื่องมือวิจัย

3.1. แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 แผน

3.2. แบบประเมินการคิดแก้ปัญหาโดยการใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ จำนวน 5 สถานการณ์

3.3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

4.1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งเป็นแบบทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ

4.2. ดำเนินการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ จำนวน 9 แผน

4.3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการจัดการเรียนรู้ครบ 9 แผน ซึ่งแบบทดสอบเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน

4.4. ประเมินทักษะการคิดของนักเรียนเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการจัดการเรียนรู้ครบ 9 แผน

4.5. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

4.6. นำข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน-หลังเรียนแบบประเมินทักษะการคิดมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและแปลผลข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของ สุมิต ติรกันันท์, 2550 : 144 ในการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการคิดแบบอริยสัจสี่

5.2. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 80/80

5.3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง โดยกำหนดสถานการณ์แก้ปัญหาแบบอริยสัจสี่ ซึ่งมีขั้นตอนคือ ขั้นทุกข์ (ระบุปัญหา) ขั้นสมุทัย (หาสาเหตุของปัญหา) ขั้นนิโรธ (แก้ปัญหา) และขั้นมรรค (วิเคราะห์ผลของการแก้ไขปัญหา) ทั้งนี้ได้นำไปหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้ พบว่าโดยภาพรวมมีคะแนนระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.92 และคะแนนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.47 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 (E₁/E₂)

2. การศึกษาการคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก และนักเรียนทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 มีการคิดแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีขึ้นไป

3. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสารเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แผนการ

จัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ พบว่าหลังเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.58 ก่อนเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.83 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีผลต่างคิดเป็นร้อยละ 11.75

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาเพื่อการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.92/82.47 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดนภาจรี ศรีจันทร์ (2551) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการเรียนแบบอริยสัจสี่ พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนแบบอริยสัจสี่ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.75/86.80 และ 81.48/81.20 ตามลำดับ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบการสอนแบบอริยสัจสี่ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถสรุปองค์ความรู้จากเรื่องที่เรียนได้ด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด พบว่านักเรียนทุกคนมีทักษะการคิดร้อยละ 100 โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์ในใบงานที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาแบบอริยสัจสี่อย่างเป็นระบบและฝึกเป็นขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สาโรช บัวศรี ได้เสนอแนะกระบวนการแก้ปัญหาในการเรียนการสอนดังนี้

2.1 ขั้นกำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์)
คือ การระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข

2.2 ขั้นตั้งสมมติฐาน (ขั้นสมมุติ)
คือ การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและตั้งสมมติฐาน

2.3 ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิรนัย) คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐานและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) คือ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลของการแก้ปัญหา

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สารเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดกุฎีคำ อำเภอสนมปาดอง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ สารเศรษฐศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.58 ก่อนเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.83 ซึ่งแสดงว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 11.75 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดแนวคิดของ เยาวภา ประคองศิลป์ (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้แบบความเห็นชอบตามการเรียนรู้แบบอริยสัจสี่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 120 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 40 คน ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอริยสัจสี่ กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 40 คน ที่ได้รับการสอน และนักเรียนกลุ่มควบคุมจำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. การจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมที่นำมาใช้และกระบวนการคิดที่เป็นระบบ โดยทุกขั้นตอนต้องมีความสัมพันธ์กัน

2. การจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ควรจัดให้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นนั้นๆ

3. การสร้างแผนการจัดการการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ทุกครั้ง นอกจากตรวจสอบโดยผู้ประเมินแล้ว ควรมีการทดลองใช้ทดลองสอนจริงกับผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและความสนใจของผู้เรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2. ควรมีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ในสาระการเรียนรู้อื่นด้วย

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การคิด ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น

4. ควรมีการขยายผลโดยการนำแผนการจัดการเรียนรู้การคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมแบบอริยสัจสี่ ลงสู่การปฏิบัติการเรียนรู้เพื่อหาคุณภาพของรูปแบบ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

นภาพร ศรีจันทร์. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเรื่องเศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ภาพการ์ตูนประกอบ การเรียนแบบอริยสัจ 4. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

เยาวภา ประคองศิลป์ (2550). ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบความเห็นชอบตามการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2554.

โรงเรียนกู่คำ. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปี 2556, (อัคราณา)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2546.

สาโรช บัวศรี. วิธีสอนตามขั้นตอนทั้งสี่ของอริยสัจ ศึกษาศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนธรรมแห่งชาติ, 2526.